

Högskolan i Borås

Juridiska avdelningen
Pontus Kyrk
BESLUT
2004-09-02
Reg.nr 31-2379-04

Anmälan mot Högskolan i Borås angående dess projekt ”Campus Indien”

Anmälan

Studentkåren i Borås har i en skrivelse till Högskoleverket begärt tillsyn gällande projekt ”Campus Indien” vid Högskolan i Borås. Studentkåren har därvid anfört bl.a. följande. Studentkåren anser att det av högskolans marknadsföring av detta projekt framgår att högskolan bryter mot bestämmelsen i 1 kap. 10 § högskoleförordningen om avgiftsfri utbildning. I marknadsföringen uppges att högskolan genom ett samarbete med en indisk ”agent”, ger utbildning som bekostas av de enskilda studenterna. De sökande antas utanför ordinarie antagningsomgång och utifrån annan ordning än den av högskolan fastställda antagningsordningen. I sin marknadsföring visar högskolan att den är fullt medveten om att studenterna tvingas betala studieavgift. Högskolan får i sin tur betalt av den indiska ”agenten”.

Utredning

Högskolan i Borås yttrande

Högskoleverket har anmodat Högskolan i Borås att yttra sig över Studentkåren i Borås anmälan. Högskolan i Borås har i sitt remissvar anfört bl.a. följande.

/.../Högskolan i Borås har etablerat kontakter med en indisk partner, JK Cement Nimbahera Foundation, en stor stiftelse som bl.a. redan äger och driver flera University Colleges i Indien. Nu bygger denna stiftelse också upp ett stort universitet, som man önskar skall verka efter europeiskt och svenskt mönster. Med detta universitet nu kallat Singhania University, har HB slutit ett Linkage Agreement av samma slag som HB redan har med flera universitet i världen, bilaga 1, ett avtal om uppdragsutbildning för det indiska universitetet, bilaga 2, samt slutligen ett avtal om ”Campus India”, bilaga 3. HB har också en förfrågan

om ev. avtal om stöd för uppbyggnad av ett lärosäte i Indien efter svensk/europeisk modell, bilaga 4.

HB har till följd av vikande rekrytering på ingenjörsutbildningarna för tillfället en viss överkapacitet på Institutionen Ingenjörshögskolan vid HB som möjliggör att avtal om uppdragsutbildning/beställd utbildning från utländska universitet nu är möjlig att åta sig. Då HB:s internationaliseringsansträngningar f.n. riktar sig bl.a. mot just Indien, var det ganska naturligt att efter förfrågan om möjligheter till samverkan med nämnda indiska partner, söka tillgodose detta behov./.../

/.../Vid ett möte hos rektor med Studentkåren i Borås, SiB, den 16:e mars 2004, framförde SiB:s presidium som sin uppfattning att denna typ av "beställd" uppdragsutbildning från utländska universitet inte bör äga rum alls. Planeringsdirektören uppfattade SiB:s synpunkter enligt vad som framgår av bilaga 8, men trots många försök att få bekräftelse på att det som nedtecknats i bilaga 8 var rätt uppfattat, genom att sända denna bilaga till samtliga närvarande studenter, kårordföranden, vice kårordföranden, den kommunikationsansvarige samt den ansvariga för studiesociala frågor, erhöles först den 30:e mars ett svar från SiB, bilaga 9, att det som nedtecknats i bilaga 8 var korrekt uppfattat.

Det synes som om Studentkårens i Borås uppfattning är att HB kan endast ha avtalsbaserat internationellt reciprokt utbyte med lärosäten som inte tar s.k. "tuition fees" av sina studenter. Om ett lärosäte tar tuition fees av sina studenter och därefter använder sina resurser så, att de beställer utbildning av ett lärosäte i Sverige, så är detta, som HB uppfattar SiB:s mening, inte önskvärt/gångbart. HB delar inte denna uppfattning.

Om svenska lärosäten enbart kan samarbeta reciprokt med lärosäten som inte tar tuition fees av sina studenter, blir det inte många lärosäten i världen som blir möjliga partners utanför lärosätena i Norden. Inte bara USA, Latinamerika och större delen av Asien, Afrika och Australien blir omöjliga som partners, utan det blir också de flesta länderna i Europa utanför Norden. Samtidigt har svenska lärosäten krav på sig att öka internationaliseringsansträngningarna inte minst genom student- och lärarutbyte.

Det blir ju också mycket egendomligt om det svenska lärosätet mycket väl enligt SiB:s uppfattning kan betala tuition fees för de svenska studenterna som vill studera utomlands, medan de utländska studenterna vid kanske samma lärosäte som de svenska studenterna då kommer till, inte kan studera i Sverige, eftersom då det utländska lärosätet använder sina studenters tuition fees för att köpa utbildning av ett lärosäte i Sverige.

Vidare lär indirekt Sida-finansierad uppdragsutbildning fungera efter i stort sett samma principer som tillämpas i HB:s nuvarande avtal med den utländska partnern. Om informationen på HB:s webb fått en olycklig utformning, beklagar HB detta och kommer att se över den där utlagda informationen./.../

Anmälares yttrande

Studentkåren har i yttrandet anfört bl.a. att högskolans svar till stor del innehåller argumentation kring hur bra och värdefullt högskolan anser att projektet är i förhållande till olika faktorer. Studentkåren anser inte att högskolan lyckats klargöra hur Campus Indien skulle vara förenligt med gällande regelverk.

Högskoleverkets bedömning

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Av 1 kap. 10 § högskoleförordningen (1993:100) framgår att utbildningen vid högskolorna skall vara avgiftsfri.

Enligt 1 § förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor får ett universitet eller en högskola som har staten som huvudman och som omfattas av högskolelagen (1992:1434) bedriva uppdragsutbildning enligt bestämmelserna i denna förordning.

Av 2 § samma förordning följer att med högskola avses såväl universitet som högskola, och med uppdragsutbildning utbildning som anordnas mot avgift från annan än en fysisk person för den som uppdragsgivaren utser.

Förordningens 3 § har följande lydelse.

En högskola får bedriva uppdragsutbildning bara om den knyter an till sådan grundläggande högskoleutbildning som högskolan har examensrätt för.

Om uppdragsgivaren är svenska staten, en svensk kommunal myndighet, ett svenskt landsting eller en motsvarande offentlig uppdragsgivare från ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), gäller utöver första stycket att uppdraget skall avse personalutbildning eller utbildning som behövs av arbetsmarknadsskäl eller av biståndspolitiska skäl.

När det inte är fråga om en offentlig uppdragsgivare gäller i stället utöver första stycket att uppdraget skall avse personalutbildning som är ägnad att få betydelse för deltagarnas arbete åt uppdragsgivaren.

Av regleringsbrevet för Budgetåret 2004 avseende anslag till universitet och högskolor m.m. (s. 12-13) framgår följande.

Universitet och högskolor får bedriva följande verksamheter mot avgift och disponera inkomsterna:

A) Beställd utbildning

Med beställd utbildning avses utbildning enligt avtal med annat lärosäte samt utbildning enligt avtal med annan statlig finansär.

B) Uppdragsutbildning

Med uppdragsutbildning avses utbildning som anordnas mot avgift från annan än enskild och som uppdragsgivaren utser deltagarna till.

Uppdragsutbildning ges enligt reglerna i förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor.

C) Uppdragsforskning

D) Högskoleprov

Av nämnda regleringsbrev framgår vidare följande (s. 15 punkten 5).

Universitet och högskolor får köpa kurser av statlig eller enskild utbildningsanordnare med relevant examenstillstånd (beställd utbildning). Sådana kurser skall av det säljande lärosätet inte klassificeras som uppdragsutbildning. Sådana kurser får endast omfatta studenter som antagits till utbildning hos det lärosäte som köper utbildningen och som finansierats med statliga anslag eller statsbidrag hos uppdragsgivaren

Av utredningen i ärendet (Agreement on Commissioned Education, s. 2 och 3) framgår följande. Köparen är The Singhanian University Group/JK CEMENT NIMBAHERA FOUNDATION (SUG) och säljaren Högskolan i Borås. Såvitt framgår är JK CEMENT NIMBAHERA FOUNDATION en privatägd stiftelse. Beloppet som skall betalas till högskolan av SUG för ett läsår uppgår till 50 000 kr per deltagare (i nämnda avtal används benämningen student) exklusive moms. Metoderna för att bestämma hur antagningen skall göras skall bestämmas av Högskolan i Borås i samarbete med SUG. Vad gäller behörighet så framgår det att SUG väljer ut ett antal sökande som sedan intervjuas av en panel där bl.a. Högskolan i Borås ingår. Intervjukostnaderna skall Högskolan i Borås stå för.

Högskoleverkets slutsatser

Frågan i ärendet är om Högskolan i Borås har rätt att bedriva sådan verksamhet som avses med Campus Indien med nuvarande upplägg. Frågan är också om upplägget strider mot bestämmelsen om att utbildningen skall vara avgiftsfri för studenterna. Klart är att det inte är frågan om ett sedvanligt utbytesprogram mellan två lärosäten. Som framgår av det ovan anförda kan det inte heller röra sig om s.k. beställd utbildning då med detta avses lärosäten inom landet. Det rör sig inte heller om högskoleprov eller uppdragsforskning, som tillsammans med beställd utbildning och uppdragsutbildning, är de fyra verksamheter som en högskola får bedriva mot avgift. Frågan återstår då om upplägget kan betraktas som uppdragsutbildning.

Av 3 § tredje stycket förordningen om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor framgår att när det inte är fråga om en offentlig uppdragsgivare skall uppdraget avse personalutbildning som är ägnad att få betydelse för deltagarnas arbete åt uppdragsgivaren. SUG är en privatägd stiftelse och alltså inte en offentlig uppdragsgivare. Deltagarna utför inget arbete åt SUG och är inte anställda där.

Upplägget strider således mot förordningen om uppdragsutbildning. Den omständigheten att SUG skulle ta ut s.k. tuition fees av deltagarna har för övrigt inte någon betydelse i ärendet. Upplägget synes snarast vara ett sätt att kringgå bestämmelsen om att utbildningen för studenterna i Sverige skall vara avgiftsfri.

Sammanfattningsvis finner Högskoleverket att Högskolan i Borås samarbete med SUG i sin nuvarande form strider mot förordningen om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor. Högskoleverket kan inte heller finna att Högskolan i Borås har rätt att med stöd av andra bestämmelser bedriva en sådan verksamhet. Verksamheten är således inte förenlig med Högskolan i Borås uppgifter som statlig högskola. Högskolan kan för detta inte undgå allvarlig kritik.

Verket avser att följa upp vilka åtgärder som högskolan ämnar vidta med anledning av detta ställningstagande.

Med dessa besked avslutas ärendet.

Beslut i detta ärende har fattats av chefsjuristen Annica Lindblom efter föredragning av verksjuristen Pontus Kyrk i närvaro av verksjuristen Barbro Molander.

Annica Lindblom

Pontus Kyrk

Kopia
Studentkåren i Borås
Utbildningsdepartementet